

Borisevich Svitlana. The language particularities of the advertising text. *The language peculiarities of the copies in print media are examined in the article. The specific character of the advertising messages is described and the effectiveness of the language means for the creation of the advertising images is analyzed.*

Key words: advertising text, advertising address, advertising image, expressive facilities of the language, ambiguity of the words, stylistic figures.

Оксана Кульматицька (Тернопіль)

ВІДОБРАЖЕННЯ ЛЕКСИКИ “МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ” У КОДИФІКАЦІЙНІЙ ПРАКТИЦІ ТА У МОВІ ЗМІ

У статті відображено аналіз відкритої динамічної тематичної групи лексики “масова культура”. Охарактеризовано явище масової культури, популярність якої зростає. Представлено семантизацію поняття масова культура у лексикографічних працях, проаналізовано лексику цієї тематичної множини у ракурсі кодифікації та реалізації.

Ключові слова: лексика сучасної масової культури, лексема, номен, лексикографічні джерела, кодифікація, реалізація.

Третє тисячоліття принесло багато змін та новітніх тенденцій в розвитку соціуму. Разом із новим тисячоліттям ми відчули прихід дещо іншої культури з притаманними їй особливостями та функціями. Йдеться про масову культуру, популярність та швидкість розповсюдження якої не можна недооцінювати. Як зазначає Т. Гундорова, у ХХ столітті переживається гостре відчуття кризи високої культури й відбувається активний розвиток культури масової [Гундорова: 34]. Ознак масовості сьогодні набирає все: музика, кіно, театр, література, мода, і, незважаючи на те, що все унікальне та оригінальне зводиться до звичного та загальнодоступного, це подобається споживачеві: масовість мистецтва процвітає. І якщо твори високої культури вимагають раціонального сприйняття, осмислення, то масова продукція покликана просто розважати глядача, відволікати від буденних проблем „Цілком непомітним для

нас стає явище деестетизації: споживач сприймає мистецьку річ, зважаючи не на її автономність та індивідуальність, а на те, яким його потребам та інтересам ця річ відповідає і як відображає споживачеві уявлення про реальність” [Гундорова: 32]. Таким чином, “культура з категорії естетичної перетворилась на демографічне явище” [Багацький, Кормич: 146]. Як влучно зазначає В. Іщук, сьогодні, на зламі тисячоліть, з відродженням української державності перед масовою культурою постало складне завдання – знайти гармонійний, природний синтез двох протилежних світів у душі сучасного українця: екзотичного і загадкового фольклорного минулого та напруженого, динамічного урбаністичного сьогодення [Іщук: 63].

Зауважимо, що існують різні погляди на явище масової культури. Для одних – це вдала справа та прибутки, для інших – позитивне, навіть потрібне явище, яке ніякої шкоди суспільству не приносить. Поціновувачі класичного вбачають у цьому феномені девальвацію суспільства, крах усіх цінностей, у тому числі й розумових. Для них – це культура для неосвічених, характерною рисою якої є очевидна напередвизначеність. Тільки-но фільм починається, цілком зрозуміло, що буде наприкінці. Почувши кілька нот популярної музики, слухач вгадує наступні. Отож масова культура – це постійне відтворення тих самих речей [Гундорова: 35].

Поряд із терміном *масова культура* вживаються словосполучення *популярна культура*, *екранна культура*, *шоу-культура*, трапляється вираз *антикультура*. Щодо масового мистецтва, то нерідко, коли йдеться про негативний вплив маскультури на духовні надбання нації, функціонують експресивно-забарвлені сполучення слів, як-от: *не-мистецтво*, *мистецтво супермаркету*, *кiч-арт*, *кока-колонізація*, *мистецтво реклами та плакатів* тощо.

Семантизацію поняття *масова культура* знаходимо у лексикографічних працях останніх років, оскільки саме явище популяризувалося порівняно недавно. У словнику-довіднику Д. Мазурик зафіксована лексема *маскультура*, яка пояснюється так: “скорочення масова культура; загальнодоступна культура” [СДМ: 70]. Тлумачний словник російської мови за ред. Г. Складєвської інтерпретує масову культуру як “різновид сучасної комерційної культури, орієнтованої на дозвілля, розваги, що характеризується примітивністю, серійністю, часто низьким смаком і має широке

розповсюдження через телебачення, ілюстровані журнали, відео і аудіокасети тощо” [ТСРЯ: 346]. Трапляється це поняття й у лексикографічних працях радянської доби, правда, з дещо іншим тлумаченням: „Масова культура – узагальнена характеристика пануючого в сучасному буржуазному суспільстві типу культури, перетвореної в індустріально-комерційну форму виробництва і розповсюдження через засоби масової комунікації стандартизованих духовних благ” [СЭС: 767].

Широке розповсюдження масової культури та зростання її популярності серед споживачів спричинило появу тематичної групи лексики „масова культура”, яку щодня поповнює велика кількість нових лексем, водночас активізується функціонування уже існуючих номенів. Мета нашого дослідження – проаналізувати динамічність лексики тематичної групи „масова культура” у кодифікаційному та функціональному ракурсах.

У лексико-семантичній системі сучасної української літературної мови сегмент маскультурної лексики характеризується високою мобільністю. Зумовлено це, перш за все, потребою номінації предметів та явищ навколишньої дійсності, що повсякчас змінюється, зокрема культури. Звісно, розвиток різних тематичних груп лексики відбувається нерівномірно. Наприклад, лексичні засоби на позначення фізичної будови людини, спорідненості та свояцтва змінюються мало, зате деякі групи наукової, науково-технічної та соціально-економічної лексики, виробничо-технічної термінології, пов’язаної як з традиційними, так і новими галузями виробництва, оновлюються швидко [Струганець: 278]. Аналізована нами тематична група лексики складним комплексом номінацій віддзеркалює усі тенденції в культурному житті народу і є відкритим динамічним об’єднанням.

На кожному синхронному зрізі літературної мови тематична група маскультурної лексики кількісно і якісно відрізняється від попереднього стану. Так, до поділу усієї культури на масову та елітарну відповідні лексеми наповнювали тематичне об’єднання „культура”. І лише після виокремлення у 20-х роках ХХ ст. Ортегою і Гассетом поняття *масова культура*, сучасний мовний універсум містить сегмент із аналогічною назвою. Найбільших змін маскультурна номенклатура зазнала у кінці ХХ – на початку ХХІ століття, що спричинено плідними контактами України з іншими

державами та їхніми народами. Вплив екстралінгвальних чинників зумовив швидке поповнення усіх тематичних мікрогруп лексики сучасної масової культури, зокрема таких: „Музика”, „Мода та зовнішність”, „Кіно і телебачення”, „Образотворче мистецтво”, „Масові розваги”, а також дотичні тематичні підгрупи „Спорт”, „Література”.

Стан лексичних норм на певному етапі існування тієї чи іншої мови демонструють перш за все словники. Тому, коли йдеться про сучасну українську лексику, то, звичайно, мається на увазі передусім її основний словниковий фонд. Характерною для “мовного вираження культурного і цивілізованого життя” є інформація, закладена в словниках національної мови. Про рівень інтелектуального розвитку нації свідчить кількісна й тематична різноманітність словників, створених за новими технологіями [Русанівський, Широков: 7-9]. Проте, реєстр слів у лексикографічних виданнях далеко не відповідає повному складу мови. Одна з причин – швидке входження номенів у більшість тематичних груп лексики і, відповідно, запізнена їх кодифікація.

У нашій розвідці простежимо оновлення різних тематичних мікрогруп лексики української мови, які відображають стан великої множини лексико-семантичної системи – тематичного об’єднання „масова культура”. Аналіз проведемо на основі таких кодифікаційних праць, як: СУМ, СІС 1985, ОС 1994, СІС 2000 П, ВТС, ОС 2005, а також СДМ та ТСРЯ.

У зазначених лексикографічних працях маскультурну лексику репрезентують найменування:

– сучасних напрямків, стилів, жанрів сучасної музики: *джаз* (СУМ II: 261), *кантрі* (ОС 1994: 297), *джаз-рок* (СІС 2000 П: 351), *рок*, *рок-опера* (ВТС: 1085), *поп-рок* (ВТС: 877), *техно* (ВТС: 1244), *фолк-музика* (ВТС: 1327), *реп* (ОС 2005: 602), *біт-музика* (ОС 2005: 42);

– танців: *твіст* (СІС 1985: 812), *румба* (СІС 1985: 739), *ламбада* (ОС 1994: 341), *брейк-данс* (СІС 2000 П: 185);

– новітніх видів мистецтва: *поп-арт* (СІС 1985: 670), *боді-арт*: (СІС 1985: 125), *оп-арт* (СІС 2000 П: 692), *андеграунд* (ВТС: 18), *ар’єргард* (ВТС: 23);

– осіб зі сфери культури та мистецтва: *меломан* (СУМ IV: 670), *модельєр* (СУМ IV: 776), *артист* (СУМ I: 63), *кінозірка* (СУМ IV: 165), *шоумен* (СІС 2000 П: 985), *рокер* (СІС 2000 П: 808), *соліст* (ВТС: 1159), *рок-зірка* (ВТС: 1085), *візажист* (ВТС: 145), *диск-жокей* (ОС 2005: 164), *дизайнер* (ОС 2005: 162);

– розважальних жанрів: *дискотека* (СІС 1985, 261), *шоу* (ОС 1994: 852), *фестиваль* (СІС 2000 П: 932), *ток-шоу* (ОС 2005: 704),

– кіножанрів: *детектив* (СІС 2000 П: 346), *мелодрама* (СІС 2000 П: 630), *мюзикл* (ВТС: 546), *вестерн* (ОС 2005: 66) тощо.

Розглянувши кодифікацію лексем із тематичної множини „масова культура”, зіставивши українські та російські лексикографічні джерела, констатуємо, що російські словники дещо швидше та повніше фіксують номени із аналізованого нами пласту лексики. Наприклад, чимало нових слів знаходимо у ТСРЯ. У реєстрі словника простежується поповнення усіх тематичних підмножин лексики сучасної масової культури. Це, зокрема, номени: *фолк-група*, *фанатка*, *топ-хіт*, *техно-група*, *постер*, *телешоу*, *сейшен*, *панк-рок*, *панк-група*, *метал*, *металіст* (музикант, що виконує музику в стилі метал), *гала-концерт* та ін. Словник тлумачить велику кількість слів, що є похідними від лексем: *рок* (*рок-співак*, *рок-співачка*, *рок-ансамбль*, *рок-група*, *рок-альбом*, *рок-клуб*, *рок-журналіст*, *рок-тусовка*, *рок-індустрія*, *рок-естрада*, *рок-фестиваль*, *рок-преса*, *рок-опера*, *рок-зірка*, *панк-рок*, *блюз-рок*, *патин-рок*, *джаз-рок*, *хеві-метал-рок* та ін.), *поп* (*поп-арт*, *поп-мистецтво*, *поп-культура*, *поп-мюзикл*, *поп-фестиваль*, *поп-група*, *поп-зірка*, *поп-музика* та ін.), *відео* (*відеобум*, *відеобізнес*, *відеозапис*, *відеодиск*, *відеоканал*, *відеокасета*, *відеокліп*, *відеоклуб*, *відеоколекція*, *відеокопія*, *відеослюбитель*, *відеоман*, *відеоматеріал*, *відеопірат*, *відеопіратство*, *відеоролик*, *відеореклама*, *відео прокат* та ін.).

Треба зазначити, що останнім часом у кодифікаційній практиці української мови спостерігається тенденція до олітературнювання просторічно-жаргонних слів. Таким чином у загальнономовні словники потрапляють лексеми, які змінили свій статус: *фан* (фанат) (ВТС: 1315), *тусовка*, *тусоватись* (ВТС: 1277), *компакт* (компакт-диск) (ОС 2005: 292), *попса* (поп-музика) (ОС 2005: 540), *відеопіратство* (ВТС: 182), *фанера* (ВТС: 1315), *бітли* (ОС 1994: 50), *бітломанія*, *бітломан* (ОС 2005: 42), *розкрутка*, *розкручувати* (ВТС: 1057). Інколи

трапляються варіативні найменування тієї чи іншої реалії. Наприклад, СІС 2000 П фіксує лексему *татування* і подає таку її семантизацію: „нанесення на тіло зображення за допомогою наколювання його на шкіру з уведенням барвників, а також сам візерунок, напис, нанесений таким чином”. Таку ж лексему містять СІС 1985, ОС 1994, ВТС, тоді як ОС 2005 кодифікує номен *тату́ровка*. А от в усному мовленні найактивніше функціонують назви *тату* і *татуаж*, однак у жодне з обсервованих нами джерел вони не занесені (*Роблячи тирсинг чи татуаж, пам'ятайте: голка має бути одноразовою* (ТБ, ICTV, 17.08.2005), *Хочете красиве й оригінальне тату? Порадьтеся із фахівцем, не довіряйте сумнівним салонам* (ТБ, TV-4, 24.05.2005). Або ж, наприклад, СІС 2000 П, ВТС подають лексему *диск-жокей*, паралельно фіксуючи слово *ді-джей* “той, хто веде музичну програму на дискотечі або на радіо” (ВТС: 222). У свою чергу ОС-2005 містить лише номен *диск-жокей*. Щодо вживання цього слова на сторінках сучасних періодичних видань, то доволі часто використовується лексема *ді-джей*, а також англomовний варіант *DJ*. Слово ж *диск-жокей* знаходимо значно рідше (*Три запитання до Раймонда та DJ Ісмо* (ОК, 2003, № 1, 26); ... *Віталій Павтишин, який більше відомий під псевдонімом DJ Архітектор Мендисабаль* (ОК, 2003, № 3, 13); *Ви не уявляєте, що ми влаштуємо на дискотеках. І це не просто рок чи реп. Це суміш усіх сучасних музичних ритмів, майстерно змішкована ді-джеями* (ОК, 2003, № 1, 26).

Спостереження показують, що більшість лексем із обсервованого тематичного об'єднання потрапила у кодифікаційні джерела значно пізніше, ніж з'явилась у мовній практиці. Трапляється, що загальноновживані й давно відомі номени фіксуються не в усіх словниках або взагалі не кодифікуються. Так, змішування популярної та рок-музики – поширене явище в сучасній музичній культурі, яке у лексиці відображається номеном *поп-рок*. Однак, із обсервованих нами лексикографічних джерел лише ВТС-2003 фіксує цю лексему, інтерпретуючи її як “синтез стилістичних рис рок-музики (рок-н-ролу, біт-музики, кеві-металу та ін.) з різними типами популярної естрадної пісні” [ВТС: 877]. Усі інші словники цієї лексеми не кодифікують. Розглянемо ще одну ілюстрацію. Лексема *постер* активно функціонує у мовній практиці уже близько десяти років, про що свідчать цитати із різних періодичних видань (*Я колекціоную їхні постери, касети,*

відвідую усі концерти... Маю фото, де я у кадрі зі Славком Вакарчуком! (ОК, 1993, № 4, 12). Якщо ж простежити за кодифікацією цього слова, то виявиться, що маніфестоване воно лише у ВТС: *постер* – плакат, афіша [ВТС: 898]. Дещо ширше тлумачення цього номена знаходимо у ТСРЯ: *постер* – кольоровий плакат, що рекламує виступ якої-небудь музичної групи і зазвичай представлений великою колективною фотографією усього складу артистів цієї групи [ТСРЯ: 481].

Треба зазначити, що в аналізованій тематичній групі є чимало лексем, статус яких досі не визначено. Наприклад, *окліплення, омастичення, сольнути, мексиканщина, фєст, етнік, музон, тєтєк* та ін. Деякі слова вживаються рідко і швидко виходять з мови, а частина знаходить свою досить широку сферу використання, а отже, їй потребує кодифікації. Звісно, усі ці слова відносяться поки що до периферійної частини словника. А от чи потраплять вони до ядра – це справа часу і лексикографів. Слід додати, що процес перегрупування ядерних і периферійних елементів триває в мові безперервно: нові та відроджені слова поступово стають ядерними, а певна кількість останніх пересувається на периферію лінгвальної системи [Стишов: 10].

Досліджуючи стан лексики сучасної масової культури, необхідно зазначити, що найбільш реально відображають її сучасні засоби масової інформації (ЗМІ). Власне, масова культура – це передусім задоволення культурних потреб засобами масової інформації [Багацький, Кормич: 145]. Як зауважила Л. Мацько, „нині в слов'янських країнах на зміни літературних норм національних мов більше впливають не мовознавці-дослідники, а журналісти, саме вони формують сучасні мовні норми” [Мацько: 4]. І дійсно, на кожному синхронному історичному зрізі преса і телебачення є індикаторами мовної моди моменту.

Лексеми із тематичної групи „масова культура” найактивніше функціонують в ефірі різноманітних молодіжних музичних телеканалів, як-от: „1+1”, „М1”, „ТЕТ”, „ОТV”, також широко їх репрезентують сучасні регіональні радіохвилі: „Люкс-FM”, радіо „Тон”, радіо „Тернопіль”, „Наше” радіо та ін. Не менш широко представлені лексеми із досліджуваної тематичної множини в різних періодичних виданнях: „Однокласник”, „Я, студент”, „Незалежна

студентська газета”, „Політика і культура”, „Нова тернопільська газета” та ін.

Словник сучасних мас-медіа активно поповнюється номінаціями, що за походженням належать до арго, жаргону чи сленгу (молодіжного, музичного, професійного тощо). Як влучно зауважує Л. Ставицька, „жаргонний лексикон в усьому своєму соціосемантичному розмаїтті – це не просто „холодини” словникових значень, а своєрідна картина світу, потужна семіосфера певного часового зрізу культури, що відкриває у слові смислову перспективу як концентрат соціокультурного, духовного, психологічного клімату епохи, у лінгвокультурному просторі жаргонної лексики екзистує окрема людина, покоління, етнос” [Ставицька: 12]. Пострадянський час злегалізував „заборонений плід” жаргону, і це свято вербальної свободи вповні виявилось у словесній творчості українських письменників та журналістів [Ставицька: 12]. Отож, доволі частовживаними у сучасній мові мас-медіа є жаргонізми, як-от: *тусовка, тусняк* – “неформальне коло людей, згуртоване спільними інтересами” (*Що ти робиш, коли помічаєш, що на малознайомій тусовці хтось тільки розглядає тебе?* (ОК, 2003, № 4, 13); (*Такі тусняки – явище нормальне, хіба-що не всі до них зєикли* (ТБ, М1, 15.07.2005); *прикид* – “одяг, вбрання” (*І немає нічого дивного, що її сьогоднішній прикид – єдиний екземпляр, виготовлений найдорожчим модельєром світу* (ТБ, М1, 16.04.2005); *лабати* – “голосно грати, гучно звучати” (*У його квартирі щодня музика так лабає, що сусідам не позаздрити!* (Радіо “Тернопіль”, 13.02.2005); *відтягнутись* – “добре відпочити на вечірці, дискотеці тощо” (*Отож не прогає наймузичнішу тусовку весни, відтягнися по повній програмі на п'ятому міжнародному фестивалі “Чайка”* (ОК, 2003, № 5, 9); *бомбити* – “виконувати вуличний малюнок (графіті) спеціальним балончиком” (*А ви часом цим не захоплюєтесь, не “бомбите”?* (ОК, 2003, № 1, 26); *косити під когось* – “копіювати чийсь манери, зовнішність, намагатись бути схожим на того, хто вже є популярним, має багато прихильників тощо” (*Багато людей намагаються виплеснути свої емоції на волю. Деякі “косять” під нашу групу* (ОК, 2005, № 2, 32).

У мові сучасних ЗМІ активно функціонують складні слова, обов'язковим складником яких є лексеми, що використовуються на позначення сучасних музичних напрямків, стилів тощо. Це такі

но мени: **панк-банда**, **нео-панк-енергетика** (Як вам танцювальні бойовики у виконанні "4 королів", цілий вибух **нео-панк-енергетики** "Білкив", підкріпленій жіночим "Аліба", і ще годинне **хіп-хоп-шаленство** від "Танку на майдані Конго" і "Тартака"? (ОК, 2002, № 4, 3); **поп-дівка**, **поп-ідол**, **поп-король**, **реп-тісня**, **реп-хор**, **реп-мотиви**, **реп-битва**, **реп-філософія** (Класичним *Dozens* (стиль у реп) можна вважати **реп-битву** у фільмі "8 Mile" (ТБ, ТЕТ, 06.05.2004); **рок-поривання**, **рок-серце**, **рок-гітара**, **рок-тусовка**, **рок-клуб**, **рок-концерт**, **рок-інструменти**, **рок-життя**, **рок-музей**, **рок-виконавець**, **рок-сцена**, **рок-балада**, **рок-культура**, **рок-екзистенція**, **рок-андеграунд**, **рок-фестиваль** (Будь-яке сусільство, в якому не розвивається андеграунд чи просто рок-культура, – вмирає, перетворюється на синтетичне (ОК, 2003, № 2, 29); **хіп-хоп-рух**, **хіп-хоп-хлопці**, **хіп-хоп-шаленство** (Чого вартій один тільки Київ. У ньому з'явився киявський **хіп-хоп-рух**, який може добряче втерти носа будь-яким задиркуватим хоперам з інших країн (ОК, 2002, № 4, 11).

Отже, аналіз лексики тематичної групи "Масова культура" виразно демонструє, що мобільність лексичних одиниць цієї підмножини характеризується високим показником. Обсервована підмножина постійно поповнюється новими одиницями, що активно функціонують у мовній практиці. Проведене дослідження свідчить про неадекватне співвідношення кодифікації та реалізації слів. Підкреслюємо типовий недолік кодифікації – запізнилу фіксацію у словниках лексем, що уже тривалий час повновартісно функціонують у мові.

ЛІТЕРАТУРА

Багацький, Кормич. Багацький В., Кормич Л. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття. Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004. – 304 с.

Гундорова: Гундорова Т. Слідами Адорно: масова культура й кіч // Критика – 2005. – № 2. – С. 32 – 37.

Іщук: Іщук В. Україна: проблема престижності та ідентичності (масова комунікація і культура як суб'єкти формування громадської та національної свідомості. – Львів: Смолоскип, 2000. – 87 с.

Мацько 2000: Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (зміни в лексиці) // Дивослово. – 2000. – № 4. – С. 15 – 20.

Русанівський, Широков: Русанівський В., Широков В., Інформаційно-лінгвістичні основи сучасної тлумачної лексикографії // Мовознавство. – 2002. – № 6. – С. 7–48.

Ставицька: Ставицька Л. Український жаргон. Словник: Містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень. – К.: Критика, 2005. – 496 с.

Стишов: Стишов О. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). – К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. – 370 с.

Струганець: Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття. – Тернопіль: Астон, 2002. – 352 с.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

ВТС: Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і головн. ред. В. Т. Бусел. – Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2003. – 1440 с.

ОС 2005: Жовтобрюх В. Сучасний український орфографічний словник. – Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2005. – 800 с.

ОС 1994: Орфографічний словник української мови / Уклад.: С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К.: Довіра, 1994. – 864 с.

ОК – Однокласник (щомісячний ілюстрований журнал для підлітків). – К., 2000–2005.

СДМ: Мазурик Д. Нове в українській лексиці. Словник-довідник. – Львів: Світ, 2002. – 130 с.

СІС 1985: Словник іншомовних слів / За ред. О. С. Мельничука. – Вид. друге, випр. і доп. – К.: Головна редакція УРЕ, 1985. – 966 с.

СІС 2000 П: Словник іншомовних слів / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.

СУМ: Словник української мови. В 11-ти томах. – Т. 1–11. – К.: Наук. думка, 1970–1980.

СЭС: Советский энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1984. – 1600 с.

ТСРЯ: Толковый словарь русского языка конца ХХ века. Языковые изменения / Под ред. Г. Н. Склярёвской. – СПб.: Фолио – Пресс, 1998. – 700 с.

ТБ - Телебачення

Oxana Kulmatytska. Representation lexic “Masscult” in codifying practice and in language of Mass Media. *The article deals with analyse of open dynamical thematic group of lexic “Masscult”. The phenomenon of masscult is characterised in it. The semantization of this term in lexicographical sources is represented in this exploration. This thematic group is analysed from the point of codification and realisation.*

Key words: lexic modern masscult, word, nomen, lexicographical sources, codification, realisation.

Олена Марчук (Одеса)

СПЕЦИФІКА ПОРІВНЯНЬ У ТВОРЧОСТІ М. М. КОЦЮБІНСЬКОГО

У статті розглянуто коло питань, пов'язаних з особливостями функціонування компаративних конструкцій у художньому мовленні, з'ясовано специфіку структури і типології порівнянь М. М. Коцюбинського, а також порівнянь узагалі. Йдеться і про розв'язання теоретичних проблем порівняльних конструкцій української мови.

Ключові слова: порівняння, компаративна конструкція, порівняльний зворот, модально-порівняльний зворот, тідрядне порівняльне речення, комунікативні і номінативні порівняння.

Раз у раз лунають голоси, що порівняння, хоч їх різнобічне вивчення триває з античних часів, досліджені ще недостатньо і далеко не всі пов'язані з ними проблеми знайшли своє розв'язання. Так воно і насправді є. І пояснюється це не тим, що порівняння вивчаються мало і недбало, а великою, можна навіть, гадаємо, сказати, грандіозною складністю цього мовного явища. Річ у тому, що порівняння супроводжує розвиток людської думки і людського мислення від самого їх зародження. Порівняння – це спосіб пізнання дійсності, сутність і механізм семантичного збагачення мови. Такі порівняння-процеси, гносеологічні порівняння, не є тотожними з порівняльними конструкціями (художніми та логічними). Останні й вивчаються